

**Національна академія педагогічних наук України
Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України
Лабораторія організаційної та соціальної психології
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Факультет психології
Кафедра психології розвитку
Всеукраїнська громадська організація «Товариство психологів України»
Українська асоціація організаційних психологів та психологів праці
Українська асоціація психології освіти і розвитку
Інститут психології Католицького Університету Люблін Яна Павла II
(Польща, м. Люблін)**

**До 75-річчя наукової діяльності
Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України**

СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СИСТЕМНИХ ЗМІН: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ

**ТЕЗИ
XV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(20 березня 2020 року, м.Київ)**

Київ-2020

УДК 316.6

*Рекомендовано до друку
на засіданні Вченої ради
Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України
(протокол № 3 від 3 лютого 2020 року)*

Рецензенти:

А.М. Грись, доктор психологічних наук, професор, завідувачка лабораторії психології соціально дезадаптованих неповнолітніх Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України

Т.М. Яблонська, доктор психологічних наук, професор, доцент кафедри психології розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Соціалізація особистості в умовах системних змін: теоретичні та прикладні проблеми: тези XV Міжнародної науково-практичної конференції (20 березня 2020 року, м. Київ) / За наук. ред. С.Д. Максименка, Л.М. Карамушки, О.І. Власової, Н.М. Дембицької, О.В. Лавренко. О.В. Креденцер – Київ: Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПН України, 2020. 135 с.

Збірка відображає найбільш актуальні проблеми та напрями розвитку соціальної психології, представляє методологічні та теоретичні проблеми соціалізації особистості, онтогенетичні проблеми соціалізації особистості, професійної соціалізації особистості, економічної соціалізації особистості, адаптації та ресоціалізації особистості в умовах системних змін.

Збірка розрахована на науковців, аспірантів, викладачів навчальних закладів та представників громадських організацій, усіх, хто цікавиться сучасним станом розвитку соціальної та економічної психології.

© Лабораторія організаційної та соціальної психології
Інституту психології імені Г.С. Костюка
НАПН України, 2020

© Кафедра психології розвитку
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка, 2020

Розділ 2. МОДЕЛІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ: ЕКОНОМІЧНА, ОСВІТНЯ, ПОЛІТИЧНА, СІМЕЙНА, ПРОФЕСІЙНА, ЕКОЛОГІЧНА, ВАЛЕОЛОГІЧНА, РЕЛІГІЙНА, СТАТЕВОРОЛЬОВА, ІНФОРМАЛЬНА

Булатевич Н.М., Максимчук Д.О. Вплив стосунків з батьками на формування уявлень підлітків про батьківство	32
Вагіна О. В. Психологічні особливості професійного підбору кандидатів на професію поліграфологів	34
Гуменюк І.А. Особистісний потенціал як основа соціалізації вчителя в освітнє середовище	37
Дембицька Н. М., Діденко О.Ф. Розвиток суверенності особистості в період навчання у закладі загальної середньої освіти як проблема психологічної науки	40
Зубіашвілі І. К. Самовизначення особистості: соціально-психологічний аспект	43
Кривоконь Н.І. Ресурсний потенціал супервізії у соціальній роботі	45
Лавренко О.В. Соціально-психологічні особливості економічного самовизначення студентської молоді.	47
Мельничук Т.І. Економічне самовизначення особистості як соціально-психологічний феномен	50
Новосядла О.М. Шляхи оптимізації процесу економічної соціалізації школярів із малозабезпечених сімей	52
Пенькова О.І. Сімейні цінності як регулятор процесу самовдосконалення особистості	54
Телегей Н. В. Ставлення студентів до інтернет-реклами як важливий фактор їх економічної соціалізації	56
Удовенко Ю.М. Розвиток наставництва для дітей-сиріт в Україні	58
Черкаський А.В. Соціально-психологічні особливості професійної соціалізації особистості в сучасних умовах	60
Яблонська Т.М. Сімейні цінності сучасної української молоді	61

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Черкаський А.В.

*кандидат історичних наук, доцент, доцент
Одеської національної академії харчових технологій
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6227-3029>*

Актуальність дослідження. Соціалізація особистості – це процес, що триває усе життя, процес її адаптації до нових умов суспільства, його трансформації в силу певних причин. В умовах кризового, перехідного стану суспільства, при зміні типів соціально-трудових стосунків виникають серйозні проблеми збереження і передачі професійного досвіду, спадкоємності професійної культури і етики, норм і цінностей, а зрештою – професійних знань, умінь і навичок індивідів. Ця ситуація актуалізує пошуки шляхів оптимізації процесу професійної соціалізації молодих фахівців, підтримки їх входження в професійну діяльність як на етапі професійного старту, так і в період професійного становлення. Професійні знання і уміння, загальні і спеціальні здібності, професійно важливі якості і способи саморегуляції, що активізують адекватні функціональні стани, складають професійний потенціал розвитку особистості.

Мета дослідження. Розкрити особливості професійної соціалізації молодих фахівців в сучасних умовах, а також проаналізувати соціальні компетенції, необхідні для її успішного проходження.

Результати теоретичного аналізу проблеми. Нині в психології і педагогіці одним з напрямів, що активно розвивається, є компетентнісний підхід, суть якого полягає в інтегральній властивості особистості, що характеризує її прагнення і здатність (готовність) реалізувати свій потенціал (знання, уміння, досвід особисті якості тощо) для успішної діяльності в певній області. Компетентнісна модель припускає зрушення від академічних норм оцінки до зовнішньої оцінки професійної і соціальної підготовленості випускників.

Структура універсальних компетенцій представлена такими елементами (підсистемами): академічні уміння, навички самоврядування, організованості, навички праці в групі, команді, які, своєю чергою, є сукупністю показників їх прояву.

Академічні уміння: уміти думати і діяти логічно залежно від ситуації, уміти розв'язувати проблеми, приймати рішення; продовжувати вчитися.

Навички самоврядування, організованості: самоповага і довіра; чесність, порядність і етичність; позитивне ставлення до навчання і професійного зростання; уміння адаптуватися в умовах, що швидко змінюються.

Навички праці в групі, команді: розуміти і приймати цілі, норми, цінності, звичаї і традиції організації (колективу); брати участь в процесах ухвалення рішень і підтримувати результати роботи групи.

Висновки. Отже, успішність соціалізації залежить не стільки від широти і глибини засвоєння вже готових норм, скільки від отриманої в процесі соціалізації здатності індивіда до самостійної діяльності в суспільстві і на благо суспільства. Соціалізація припускає встановлення особистістю суб'єктивних стосунків з соціумом, має конкретні форми і конкретні модифікації. При цьому специфіка цього суспільства впливає на особистість, відбивається в ній, заломлюючись через її особливості.

СІМЕЙНІ ЦІННОСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Яблонська Т.М.

*доктор психологічних наук, професор, доцент кафедри психології розвитку
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7272-9691>*

Актуальність дослідження. Сучасне суспільство характеризується значною різноманітністю цінностей та взірців поведінки, зокрема у сфері сімейних стосунків, відтак актуальною науковою проблемою є вивчення орієнтацій і цінностей сучасної молоді щодо сім'ї.

Наукове видання

**СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ
В УМОВАХ СИСТЕМНИХ ЗМІН:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ**

ТЕЗИ

XV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(20 березня 2020 року, м.Київ)

За науковою редакцією С.Д. Максименка, Л.М. Карамушки,
О.І. Власової, Н.М. Дембицької, О.В. Креденцер

Літературний редактор О.В. Лавренко

Контакти:

Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України

Лабораторія організаційної та соціальної психології

01033, м. Київ, вул. Паньківська, 2.

<http://psychology-naes-ua.institute>

E-mail: lab.soc.psycholog@ukr.net; uaoppp@online.ua

FB: [@lab.org.soc.psy](https://www.facebook.com/lab.org.soc.psy)